ORSZÁGOS BOTRÁNNYÁ DAGADT AZ ÁZSIAI VENDÉGMUNKÁSOK ÜGYE – ÚJABB KÜLFÖLDIEKET ALKALMAZHATNAK A PÉKSÉG TULAJDONOSAI

Vizsgálatözönt váltott ki a békétlenkedés Ditróban

Vizsgálatot indított a rendőrség, a diszkriminációellenes tanács, az ombudsman és a munkafelügyelőség is a Gyergyóditróban alkalmazott ázsiai vendégmunkások ügyében, mely országos botránnyá dagadt. Bár a hatóságok gyűlöletszítás címén vizsgálódnak, a helyiek zöme azt hangoztatja, hogy a probléma valódi forrása a munkásaival rosszul bánó pékségtulajdonos.

» MUNKATÁRSAINKTÓL

Számos romániai hatóság vizsgálatot indított a gyergyóditrói pékségben alkalmazott két Srí Lanka-i vendégmunkás ügyében, miközben a helybéliek szombaton lakossági fórumon próbálták kibeszélni, kezelni a hihetetlen méreteket öltő botrányt. A falugyűlésen a helyi közösség nem fogadta el a ditrói pékség vezetőjének álláspontját és bocsánatkérését. Számos felszólaló szerint a két ázsiai pék alkalmazásával szembeni óriási felháborodás alapvetően nem rasszizmusból, idegenellenességből fakad, hanem régebbi sérelmekből: a vállalkozó egyesek szerint azért nem talál itthon munkaerőt, mert nem becsülte meg munkásait. A polgármester javaslatára petíciót írnak a ditróiak, amelyben megfogalmazzák sérelmeiket, kéréseiket, elvárásaikat a pékséggel szemben.

Nagy folt Ditró hírnevén

Puskás Elemér polgármester leszögezte, a történtek miatt nagy folt esett Ditró hírnevén. Rengeteg vád érte a Hargita megyei falut, és olyan kép alakult ki róla, hogy itt rasszizmus van, és a fejekben sötétség uralkodik. Az elöljáró szerint a fórum célja az volt, hogy a létező problémákra megoldást találjanak, és a Ditróról kialakult negatív vélekedést eloszlassák, a „mocskot lemossák". A polgármester leszögezte: a probléma onnan ered, hogy a pékség – sok más céghez hasonlóan – nem becsülte meg alkalmazottait. A két Srí Lanka-i pék alkalmazása csak felszínre hozta az indulatokat. Puskás Elemérnek egy ponton elcsuklott a hangja, a sírástól pár percig nem tudta folytatni a beszédét.

Bíró Károly katolikus segédlelkész – aki a megmozdulás szószólójaként vált ismertté – kifejtette, nem hiszi, hogy a cégnél „K1-es módszerekkel", haraggal és dühvel kellene az emberekkel beszélni, és jogos elvárás, hogy minden cég rendezze az alkalmazottak papírjait, és rendes fizetést adjon számukra. A pékség visszautasítja a helyi embereket, nem alkalmazza őket, és ezért keltett felháborodást, hogy a helyiekből nem kértek, hanem távolról hoztak embereket. Ez megalázó, lenéző tendencia – mutatott rá a segédlelkész, hozzátéve, nem a két pékkel van problémájuk a ditróiaknak. A gond az, hogy a fiatalok, családfők kénytelenek külföldre menni, mert itthon a cégvezetők alacsonyan tartják a béreket, „hogy az ő tőkéjük gyarapodjon".

Sok hozzászóló megerősítette a segédlelkész szavait: az elhangzottak szerint a pékségnél az alacsony fizetéseken kívül megalázóan bántak az alkalmazottakkal. Volt, aki elmesélte, sokat kellett túlórázniuk, de a túlórákat nem fizették. Voltak olyan munkások, akiket hónapokon át hivatalos alkalmazás nélkül dolgoztattak. Akiket pedig alkalmaztak, azok is 4–6 órányi munkaidővel voltak bejelentve, de 12 órát dolgoztak. Ugyanakkor a lakossági fórumon olyanok is felszólaltak, akik szerint a gyerekeik, unokáik jövője van veszélyben amiatt, hogy ma 2, holnap 10, pár év múlva már 100 idegen lesz a faluban a „betelepedés" miatt. Más hozzászólók pedig attól tartanak, hogyha most belenyugszik a közösség az ázsiai emberek alkalmazásába, akkor más cégek is kedvet kapnak ehhez, és még azokról a munkahelyekről is kiszorulnak az itt élők, amelyeket – kevés pénzért – még helybéliek töltenek be.

Bajkó Tibor, a gyergyószéki cégeket tömörítő Arbor szövetség vezetője elismerte: vannak olyan vállalkozók, akik sok káros tettel hozzájárultak, hogy a lakosság undorodjon a cégvezetőktől. Kifejtette, hogy vannak azonban tisztességes vállalkozók is, akik megbecsülik és megfizetik az alkalmazottakat, és segítik a közösséget, amelyben élnek. „Ha a cégvezetővel bajuk van, közösítsék ki őt, ne köszönjenek neki, de ne ártsanak Ditrónak" – szólt az emberekhez a faluból származó Bajkó. Barti Tihamér, a Hargita Megyei Tanács alelnöke a magát nagy számban képviseltető bukaresti média kedvéért románul is tisztázta: nem rasszista jellegű megmozdulás zajlik Ditróban, hanem a helyi vállalkozóval vannak gondjaik az embereknek.

A felszólalások után Bíró Károly felolvasta a cégvezetők, Köllő Csaba és Katalin levelét. Ebben azt írják, hogy a túlórákat maradéktalanul kifizették. A 800–1000 lejes fizetésekkel kapcsolatban az a válaszuk, hogy ez 5 éve történt, azóta megnőttek a minimálbérek, és ők is eszerint növelték a fizetéseket, de nyilván a külföldi fizetéseket igénylőknek ez sem felel meg. A két vendégmunkás alkalmazásával kapcsolatban úgy fogalmaztak, hajlandóak kompromisszumot kötni. „Vállalni tudjuk, hogy a két vendégmunkást olyan munkafázisra osztjuk be, ahol nem a kenyér készül, csak kisegítő munkát fognak végezni. Ezekkel a vendégmunkásokkal önök egyáltalán nem fognak találkozni, csak a munkaidejük alatt fognak Ditróban tartózkodni. Valamint várjuk azon szakemberek jelentkezését, akik dolgozni szeretnének: amennyiben fél éven belül 5 pék szakember fog hozzánk jelentkezni, és elfogadja a feltételeinket, akkor kijelentjük, hogy lemondunk a vendégmunkások alkalmazásáról a pékségben. Elnézést kérünk a falu népétől, amennyiben a két szakember alkalmazásával megsértettük őket" – áll a levélben. Ám a jelenlévők bekiabálásokkal jelezték, hogy nem hisznek a levélben foglaltaknak, és nem fogadják el a bocsánatkérést.

Erre reagálva Köllő Katalin tegnap a Mediafax hírügynökségnek azt nyilatkozta, mivel a falugyűlésen elutasították ajánlatukat, a két vendégmunkás továbbra is kenyeret fog sütni, és újabb társaik követhetik őket, ha nem jelentkeznek helybéliek. A cégvezető szerint a Srí Lanka-i alkalmazottak félnek, de tudatták velük, hogy immár barátként tekintenek rájuk, és „az egész ország velük van". Ugyanakkor mivel korábban a vendégmunkások ditrói, majd gyergyószárhegyi szállásadóit is megfenyegették, a cégvezetők Gyergyószentmiklóson béreltek nekik lakást.

Beindultak a hatóságok

Bár a helyiek túlnyomó többsége az elmúlt napokban számtalanszor hangsúlyozta, hogy ne az idegengyűlöletet lássák problémájukban, az ügy ezen vetület miatt dagadt országos botránnyá. Ezt pedig már a hatóságok sem nézték tétlenül. Gyűlöletszítás és diszkrimináció gyanújával bűnvádi eljárást indított a Hargita megyei rendőr-főkapitányság a vendégmunkások alkalmazása kapcsán kirobbant tiltakozás ügyében. „Tisztáznunk kell, mi történt, hogyan történt, és azonosítanunk kell azokat a személyeket, akik esetleg felelősségre vonhatóak gyűlöletszítás és diszkrimináció miatt. Egyelőre ismeretlen tettes ellen indult eljárás, és meglehet, hogy lesz egy, két, tíz vagy még több gyanúsított, de az is lehet, hogy egy sem" – nyilatkozta szombaton Gheorghe Filip. A megyei rendőr-főkapitányság szóvivője hozzátette, gyűlöletkeltésért hat hónap és három év közötti börtönbüntetés vagy pénzbüntetés szabható ki.

» A polgármester leszögezte: a probléma onnan ered, hogy a pékség – sok más céghez hasonlóan – nem becsülte meg alkalmazottait. A két Srí Lanka-i pék alkalmazása csak felszínre hozta az indulatokat.

Vizsgálatot indít az Országos Diszkriminációellenes Tanács (CNCD) is. Asztalos Csaba, az intézmény elnöke szombaton úgy nyilatkozott: Köllő Csabának, a ditrói pékség tulajdonosának bejelentése kapcsán kezdeményezett eljárást, amiatt, hogy a vállalkozó tudatta: a két ázsiai vendégmunkást ezentúl kisegítő munkásként foglalkoztatja, munkájukat nem a kenyér előállításában veszi igénybe. „A bejelentés nyomán azt javasoltam a CNCD igazgatótanácsának, hogy hivatalból indítsunk eljárást hétfőn reggel faji, állampolgársági, valamint vallási alapú diszkrimináció gyanújával. Úgy vélem, hogy a két alkalmazottnak jogában áll dolgozni, és jogában áll nem elfogadni a munkáltató részéről megnyilvánuló gyűlöletszítást, vagyis hogy hátrányos megkülönböztetésben részesüljön a község lakosságának magatartása miatt" – nyilatkozta Asztalos Csaba. Különben a diszkriminációellenes tanácsnak a magyar nyelv és szimbólumok használata ellen pereskedő Méltóságért Európában Polgári Egyesület (ADEC) feljelentése nyomán is meg kell vizsgálnia az ügyet. Az ADEC Puskás Elemér polgármesternek azt a kijelentését találta diszkriminatívnak, hogy „a legnagyobb probléma a félretájékoztatás, mert a két törvényesen alkalmazott péket összetévesztették a migránsokkal. A mi közösségünk konzervatívabb, és nem nagyon fogadja be a külföldről érkezőket, főleg, ha színesbőrűek" – idézte a kifogásolt nyilatkozatot Dan Tanasă blogger, az ADEC elnöke.

Ugyanakkor vizsgálatot indít Renate Weber ombudsman is, aki szomorúnak és felháborítónak nevezte a ditrói esetet, és úgy vélte, hogy a Srí Lanka-i pékek kiutasítását követelő ditróiak „a káros retorika, a félretájékoztatás" áldozatai. A nép ügyvédje szerint reakciójuk a migrációval kapcsolatos, éveken át sulykolt retorikából fakad, mely szerint az idegenek potenciális veszélyforrást jelentenek. Tegnap kiderült, a munkafelügyelőség is ellenőrzi a törvényes előírások betartását a gyergyóditrói vendégmunkások ügyében. Violeta Alexandru szakminiszter – akit „meglepett" a közösség tagjainak hozzáállása a két munkavállalóhoz – ma kapja meg a területi hatóság vonatkozó jelentését. A tárcavezető közölte: a törvényes előírások betartásán túl a vállalkozó döntése, hogyan működteti cégét. Az RMDSZ nevében Hegedüs Csilla szóvivő a Maszol.ro portálnak kijelentette: „a szövetség elfogadhatatlannak tart mindennemű gyűlöletkeltést, ami más emberek vagy embercsoportok ellen irányul csupán a bőrük színe miatt, vagy azért, mert más nyelvet beszélnek". Hegedüs mindenkit nyugalomra intett.

Az ügyben közleményt adott ki Jakubinyi György nyugalmazott gyulafehérvári érsek. Eszerint Bíró Károly gyergyóditrói segédlelkész egy olyan konfliktus középpontjába keveredett, amely meghaladja kompetenciáit, és amely az egyház álláspontjával nem egyezik. Az apostoli kormányzó kívánatosnak nevezte a befogadás kultúráját: a katolikus egyház ezen álláspontját számos idézettel alátámasztotta, mely Ferenc pápától, a Szentírásból, Jézustól, Szent Istvántól, a katolikus egyház katekizmusából, illetve világi törvényekből származik.

Eközben az online térben megszüntették a Migránsmentes Ditrót akarunk Facebook-csoportot, mely a gyűlöletszítás legfőbb fóruma volt, és több mint 3000 tagot számlált. Ugyanakkor több szolidaritási nyilatkozat is napvilágot látott. Például Ștefan Mandachi vállalkozó (aki megépítette az első, mindössze egy méter hosszú moldvai autópályát Suceava megyében) saját étteremében alkalmazná a két ázsiai péket, de Alin Tișe, a Kolozs Megyei Tanács elnöke is önkormányzati állást ajánlott nekik.

BELIGÁN LÁSZLÓ

Nehezen kezelhető ügy. Puskás Elemér polgármester a lakossági fórumon